

MARYNARZ (32) *sb m*

-ri- (17), -ry- (15).

Pierwsze a jasne, drugie pochylone.

sg *N* marynârz (22). ◇ *G* marynârza (1). ◇ *I* marynârz(e)m (1). ◇ *pl N* marynârze (4). ◇ *D* marynârz(o)m (2). ◇ *A* marynârze (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

Człowiek zawodowo trudniący się żeglarstwem, szczególnie morskim; classicus, nauclerus, nauta, nauticus Cn (32) : Iáko morfka Syrená nadobnie śpiewáá. Ták iż onym śpiewániem márynarze śpiá RejWiz 81v; Co ínadź y z márynarzá poznafz mizernego. Iż kiedy fie ná morze ma frogie odepchnąć/ Muśi pewnie záplákác álbo przykro weftchnąć. RejWiz 87v, 5, 6v, 12 marg, 20v, Cc7; RejZwierz 31v, 121v; RejAp 151v; RejPos 50; thák iż onego mężá świętego/ iáko pogániná/ prze ktorego zdáło fie márinarzom onym/ iż fie morze zburzyło/ iáko go máruie [!] z okrętu wyrzucili RejZwierz 199v, 65v, 71v, 83, 83v, 94v (13).

W porównaniach (4): RejWiz 94v; á íestefmy [tj. ludzie] iáko márinarze/ kiedy fie im okręt rozbije/ tedy fie káždy miece do żaglu RejPos 316v; Bo kto fie nierozmyflnie ná śwobodę tego światá puści/ rownie iáko nierozmyflny márinarz ná morze/ áni wie gdzie fie o íkálę othráci RejZwierz 142v, 159.

W charakterystycznych połączeniach: bywały marynarz, ćwiczony, mądry, mizerny, nierozmyslly, roztropny, stary; marynarze usypiac (śpić) (2).

Szereg: »żeglarz i marynarz« (1): Niechci nie grozi [...] koźłat [gwiazd] pará oná Stráźliwie známię/ przeciwne żeglarzom Y Márinarzom. KlonFlis B3v.

Przen: Człowiek wśród niebezpieczeństw świata (3) : A tákże y my czynimy nędzni márynarze/ pływáiąc po tym nędznym morzu światá te⁸⁰ RejPos 316v; (nagł) Do człowieká poćciwego iuż w oftátnim wieku poftánowionego wirfzyki. (–) [...] Zowę cie márynarzem co po wodzye pływafz RejZwierz 180, 83.

Synonim: morzanin, żeglarz.